

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ה. מתנות עניים בשדה
- ה. קדושת ישראל והשבת
- י. איסורי עריות
- י. מצות כסוי הדם
- י. דין פיגול
- י. איסורי עוול בפה ובממון
- כ. דיני כלאים
- ל. איסור ע"ז וכישוף
- ל. מצוות שבין אדם לחברו
- ל. עינוי יום הכיפורים לדורות
- מ. דין שפחה חרופה
- מ. איסור לעשות כמעשי הגויים
- מ. עונשי איסורי עריות
- נ. איסור אכילת דם
- ע. דין ערלה ורבעי
- ר. איסורים ממעשי הגויים
- ש. איסור שחטי חוץ
- ש. איסור הקרבת חוץ
- ש. סדר עבודת אהרן ביום כ"ב

פנינים

"אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל ושפך את דמו וכסהו בעפר"

כמה תשובות לתרץ מדוע נאמרה מצוות כיסוי הדם דווקא בחיות ועופות ולא בבהמות? א. כתב הכל יקר: 'עיקר טעם הכסוי הוא לעשות היכר שלא יבא לידי אכילת דם, אבל בבהמות אין צורך בהיכר זה כי כבר הוא מזורז ועומד במה שרואה שניתן הדם על המזבח כמו שכתוב "ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על נפשותיכם"... אבל בדם חיה ועוף אין שום היכר על כן צווה לעשות היכר במקצתו על ידי כיסוי. ואף על פי שתורים ובני יונה קרבים לגבי מזבח מכל מקום בטלים המה במיעוטם כי רוב העופות אינן למזבח כמו הבהמות'. ב. הרמב"ן: 'ולכך צוה עוד לכסות כל דם בחיה ובעוף כי לא יתקרב דמם על המזבח, כי גם בעופות לא יקרב מהם רק שני מינין בלבד וגם הם אינם נשחטים (אלא במליקה), אבל בבהמות רוב המצויים נשחטים לשם הנכבד ודמם לכפר ואין ראוי לכסותו, ולא חשש לכסות דם החולין בבהמה כי אין חולין במדבר, וגם אחרי כן על הרוב יצוה'. ג. ספר החינוך: 'לפי שהנפש תלויה בדם, כמו שאמרנו באיסור דם ולכן ראוי לנו לכסות הנפש ולהסתירו מעין רואיו טרם נאכל הבשר, כי גם בזה נקנה קצת אכזריות בנפשנו, לאכול הבשר והנפש נשפך לפנינו. ובבהמות לא נצטוונו כך לפי שדם הבהמה ניתן לקרבן לכפרה על נפשותינו ואי אפשר לכסותו, ואחר שכן לא רצתה התורה לחלק לנו בין מוקדשין לחולין. ואם גם במין העופות יש מהן קרב לגבי מזבח, מועט הוא, ולדבר מועט לא תחוש התורה לעולם, ומפני כן חייבתנו בכיסוי דם העופות בכולן'. ד. מובא במדרש (ב"ר כב,ח) לגבי הבל: "ומי קברו? א"ר אלעזר בן פדת עופות השמים וחיות טהורות קברוהו ונתן להן הקב"ה שכרן שתי ברכות שמברכים עליהן אחת לשחיטה ואחת לכיסוי הדם". ובמדרש תנחומא (בראשית י) כתב באופן אחר: "בשעה שהרג קין את הבל היה מושלך ולא היה יודע קין מה לעשות. זימן לו הקב"ה שני עופות טהורים והרג אחד מהן את חבירו וחפר בידו וקברו וממנו למד קין וחפר וקבר את הבל לפיכך זכו העופות לכסות את דמן". ומשמע שבזכות זו של החיות והעופות זכו שדמם יכוסה.

"ומזרעך לא תתן להעביר למולך"

בגמרא (סנהדרין סד:) כתוב: 'אמר רב אחא בריה דרבא: העביר כל זרעו - פטור. שכתוב "מזרעך" - ולא כל זרעך'. מבואר, שמי שמעביר את כל זרעו למולך פטור בשונה ממי שמעביר רק חלק מזרעו. ויש לבאר כיצד יתכן הדבר שמי שהגדיל להרשיע ובחר להעביר את כל זרעו למולך יהיה דינו קל יותר ממי שחטא פחות ממנו, והרי הסברה הפשוטה היא להחמיר יותר בדינו של החוטא הגדול יותר. ויש לומר: א. מרוב גודל רשעותו אין מיתה הראויה לו לכפרתו. ב. המוסר כל זרעו למולך הרי הוא בגדר שוטה ופטור. ג. עיקר עבודת העבודה זרה הייתה בעניין זה שהקריבו חלק מהילדים כדי 'להכשיר' את הנותרים, וכעין מעשיו אין זה עבודה זרה. ד. זה דבר שאינו יעלה כלל על הדעת שיעשהו האדם. ה. העושה מעשה זה אין חשש שילמדו ממנו אחרים. (אשכול יוסף) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"א)

שאלה לשולחן השבת

"ולפני עור לא תתן מכשול"

הרי שציוותה התורה שאסור להכשיל אדם את חבירו בעבירות. ויש לבאר אם כן, איך מותר לבעל דין ולתובע ממון מעם חבירו הכופר בכך, להשביע את הנתבע, הרי לפי טענת התובע, הלה חייב לו כסף, וכיצד מחייבו להישבע בדיוק ההפך מכך?

וביותר, שהרי חייב אדם לתת את כל ממונו על מנת להינצל מאיסור לאו, ובוודאי בתביעה קטנה בבית הדין.

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

להתענג עדי שבת בשבתנו!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. הכהן הגדול הראשון
- ב. בפר כזה בא אהרן אל הקדש
- ג. הכהן הגדול עורך ביוה"כ על שני השעירים
- ד. כך שוחקים את הקטורת של יוה"כ
- ה. כך עשה הכהן הגדול עם דם הפר והשעיר
- ו. "____ בעדו ____ ביתו"
- ז. מעבודות הדם ביום הכיפורים
- ח. מוקטר להשי"ת
- ט. אהל מועד שוכן עם בני ישראל בתוך ____
- י. כשיוצא הגורל להשם ביד זו, זה סימן לברכה
- כ. עונשו של המחלל את יוה"כ
- ל. מה כתוב על הגורלות? (2)
- מ. בעזרתה לוקחים גחלים מן המזבח
- נ. אם אוכלים אותה נטמאים
- ס. מעשה הכהן הגדול לפני השחיטה
- ע. את השעיר המשתלח שולחים בידי איש ____
- פ. עליה מזים מדם הפר והשעיר
- צ. מדיני יום הכיפורים, ובכך נדמים למלאכים
- ק. אף שם שמים מדם הפר ומדם השעיר
- ר. כך מוזכרת בלשון הכתוב טבילה במקוה
- ש. אסור לזבוח להם (שם נרדף לשדים)
- ת. על יום הכיפורים נאמר "לפני ד' ____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מה תעשה הארץ אם יטמאו אותה בחטאים?
- ב. סוג של כישוף
- ג. "ונסלח לו" - מזיד כ ____ (רש"י)
- ד. "לא ____ על דם רעך"
- ה. ממתנות הענייים בשדה (2)
- ו. "איש אמו ואביו ____ ואת שבתתי ____"
- ז. כלאי בגדים קרויים כך
- ח. מצות עשה בפרשה - " ____ "
- ט. ממתנות הענייים בכרם
- י. מכשף שעונשו מות בסקילה
- ך. חברך
- ל. אסור להעדיפו במשפט (2)
- ם. אסור לזרוע כך את השדה, ואף ללבוד בגד שכזה
- ן. "לא ____ פעולת שכיר"
- ס. כיבוד אב ואם: "מלביש ומנעיל _ ומוציא" (רש"י)
- ע. אסור לנו לתת בנו כתובת כזו
- ף. "תאכלו את פריי ____ לכם תבואתו"
- ץ. מאכל חדש חייב בערלה
- ק. "מאזני _ אבני _ איפת _ והינן _ יהיה לכם"
- ר. שמגיע היום השלישי צריך לשורפו
- ש. "לא תקלל ____"
- ת. "לרעך כמוך"

ואלה שמות

"זכפר הכהן אשר ימשה אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו"

במדרש מובא מעשה בקמחית שראתה שניים מבניה משמשים בכהונה גדולה ביום אחד. מה היו שמותיהם של כל שבעת בניה ששמשו בכהונה גדולה? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מעשה באדריאנוס המלך שהיה עובר למלחמה והולך עם גייסותיו להילחם במדינה אחת שמרדה בו. מצא זקן אחד בדרך שהיה נוטע נטיעות של תאנים. אמר לו אדריאנוס: "אתה זקן, ועומד וטורח ומתייגע לאחרים?!" אמר לו: "אדוני המלך, הריני נוטע. אם אזכה, אוכל מפירות נטיעותי. ואם לאו, יאכלו בני". עשה המלך שלוש שנים במלחמה וחזר. בשובו, מצא את אותו הזקן באותו מקום. מה עשה אותו זקן, נטל סלסלה ומלא אותה ביכורי תאנים יפות וקרב לפני אדריאנוס. אמר לפניו: "אדוני המלך, קבל מן עבדך. אני הוא אותו הזקן שמצאת אותי בהליכתך, ואמרת לי, 'אתה זקן מה אתה מצטער עומד ומתייגע לאחרים', הרי כבר זיכני המקום לאכול מפירות נטיעותי, ואלה שבתוך הסלסלה מהן מנתך". מיד אמר אדריאנוס לעבדיו: "טלו אותה ממנו, ומלאו אותה זהובים", ועשו כך. נטל הזקן הסלסלה מלאה זהובים, והתחיל הולך ומשתבח בביתו לאשתו ולבניו וסח להם את המעשה. הייתה שכנתו עומדת שם, ושמעה את דבריו. שבה לביתה ואמרה לבעלה: "כל בני אדם הולכים והקב"ה נותן ומזמן להם טובה, ואתה יושב בבית חשוך באופל. הרי שכננו כיבד את המלך בסלסלה של תאנים ומלא אותה זהובים. ועתה עמוד וטול סל גדול ומלא אותו כל מיני מגדים מן תפוחים ותאנים ושאר פירות יפים שהוא אוהב אותן הרבה, לך וכבדו בהם, שמא ימלא לך זהובים, כמו שעשה לשכננו הזקן". הלך ושמע לאשתו, נטל סל גדול ומלא אותו כל מיני מגדים תאנים ותפוחים, טען על כתפו וקרב לפני המלך קופנדר. עמד ואמר: "אדוני המלך, שמעתי שאתה אוהב את הפירות, ובאתי לכבדך בתאנים ותפוחים". אמר המלך לסרדיוטין שלו: "טלו ממנו וטפחו אותו על פניו!" עמדו והפשיטוהו ערום והתחילו טופחים אותו על פניו עד שנפחו פניו, סימו את עיניו ועשאוהו דוגמא, והלך לביתו בפחי נפש כשהוא עשוי דוגמא, בוכה. הייתה אשתו סבורה שהוא בא בסל מלא זהובים. וראתה אותו עשוי דוגמא ועיניו נפוחות וגופו משבר ומוכה. אמרה לו: "מה לך?" אמר לה: "ששמעתי לך והלכתי לכבד את המלך באותו הסל, וטפחו אותו על פני. אילולי ששמעתי לך והטלתי אותו הסל אתרוגים, כבר היו רוגמים את כל גופי בהן". כל כך למה? ללמדך, שהנשים הרעות מפילות את בעליהן ברעה. לפיכך לא יבטל אדם מן הנטיעות. אלא כשם שמצא, עוד יוסיף ויטע, אפילו יהיה זקן. (ע"פ מדרש תנחומא)

מילה בפרשה

**הטיל הגורל בשעתו
וביטל את הבטחתו
לחרוש עם השור
אדמה דקה לעדור.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

"יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו"
מי עוד בתורה עשה משהו שבע פעמים?
* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. אחד עשר פסוקים רצופים שמתחילים באותה מילה.
2. שם של ספר בתנ"ך.
3. שתי מילים רצופות שנזכרות 20 פעמים.
4. שלוש מצוות דומות באותו הפסוק.
5. שלוש מצוות הקשורות ל'פאות'.
6. מילה עם התנועה 'סגול' ארבע פעמים ברציפות.

איך יתכן בת כהן שילדה בכור שהייב בפדיון, ואילו
בת לוי באותו מקרה יפטור בנה?
* * * *

"מפני שיבה תקום והדרת פני זקן"

יש לדקדק מדוע בשיבה נאמר ה'פני' קודם ובזקן נאמר ה'פני' אחרי הציווי על ההידור. משיב על כך ה'כתב סופר', כי בפני זקן ממש אתה מחויב לעמוד בלי כל טענות ומענות, אבל זקן לפי דברי רבותינו, דהיינו כפי שפרשו בגמרא (קידושין לב:): 'רבי יוסי הגלילי, אומר אין זקן אלא מי שקנה חכמה' - לגביו אתה צריך לבדוק תחילה את פניו, אם הוא ראוי לכך, שהרי כתוב: "חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח,א). (מן המעיין העתיק)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וכל אדם לא יהיה באהל מועד מבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל"
2. "כאזרה מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם ואהבת לרעך כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני ה' אלקיכם"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: תור. 'בין הקרבנות מפורשים (תור לקרבן), וגם באסתר ובשיר השירים ('ובהגיע תור', 'וקול התור'), והרוצה את רות להוסיף, יהפכנה וכך תחליף (תור הפוך זה רות). **לסדר את הפרשה** - 'שלוש שנים יהיה לכם ערלים'. **חידון א' ת'** - אהרן, בן בקר, גורלות, דקה מן הדקה, הזה, וכפר ובעד, זריקת הדם, חטאת, טומאתם, ימין, כרת, לד' לעזאזל, מחתה, נבלה, סמיכה, עתי, פרוכת, צום, קרנות המזבחה, רחץ במים, שעירים, תטהרו. **חידון א' ת' הפוך** - תקיא, אוב, שוגג, תעמוד, פאה שכחה, תיראו תשמורו, שעטנז, הוכח תוכיח, פרט, ידעוני, רעך, דל גדול, כלאים, תלין, מכניס, קעקע, להוסיף, עץ, צדק, נותר, חרש, ואהבת. **שעשועי דאורייתא** - יעקב משתחוה לעשיו. 1. בפרק יח, ז-ז. 2. 'ושלח את השעיר במדבר'. 3. 'אני ד'. 4. 'בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך'. 5. פאת השדה, פאת הראש ופאת הזקן. 6. 'נחרפת'. **ואלה שמות** - ישמעאל, ישבב, חופני, שמעון, יוסף, יהודה, שריה. **מילה בפרשה תוריע** - ערב. 'בבוקר יום שישי נעים' - נעים=ערב (וגם: יום שישי הוא ערב שבת), 'הוא בלל אוכל טעים' בלל=עירב (וגם: טעים=ערב), 'ובסוף אותו יום קצר' בסוף היום מגיע הערב, 'הוסיף חוטים לבגד צר' - חוטי הערב שבין חוטי השתי. **טמונות בפרשה** - 1. מוט - 'אחרי מות' (טז,א) 2. איסור אכילה ביוה"כ (טז,כא) 3. 'פאת זקנך' (יט,כז) 4. 'לא תשנא (שנת 1991) את אחיך בלבבך' (יט,יז) 5. 'במשקל במידה' (יט,לה) 6. כתב חרטומים - 'כמעשה ארץ מצרים' (יח,ג) 7. 'אווזין ותרנגולין' (רש"י יז,יג) 8. 'ולא תקיא הארץ אתכם' (יח,כח) 9. 'לא תלך רכיל בעמך' (יט,טז) 10. 'וכתובת קעקע לא תתנו בכם' (יט,כח) 11. איש איטי - 'ביד איש עתי' 12. 'וכתובת' (יט,כח) 13. 'בהמתך לא תרביע כלאים' (יט,יט) 14. 'אחת למעלה ושבע למטה' (רש"י טז,יד) 15. 'ובין העוף הטמא לטהור' (ככה) **טמונות בהפטר** - 1. 'כבני כשיים' (טז,ז) 2. 'ועשו גנות' (טז,יד) 3. 'ושנתו את יינם' (טז,יד) 4. 'וכל הגבעות תתמוגגנה' (טז,יג) **שאלה לשלחן החג - ליל הסדר** - שאלנו: מדוע בחתימת הברכה אנו הופכים את הסדר ואומרים: 'אשר גאלנו וגאל את אבותינו', הלא אבותינו נגאלו לפנינו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. מפני שהכנסנו לליבנו והפנמנו לגמרי שאם הקב"ה לא היה גואל את אבותינו - הרי אנו ממש היינו נשארים במצרים עבדים. (משאת בנימין) 2. ברכה זו היא על הגאולה העתידית (ונאכל שם מן הזבחים) - לכן אנו קודמים. (אמרי נועם) 3. בסיפור הדברים האבות קודמים, אך בהודיה אנו קודמים. 4. הנערים יצאו ממצרים בראש, לפני הזקנים.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

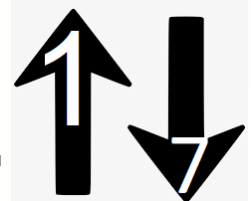
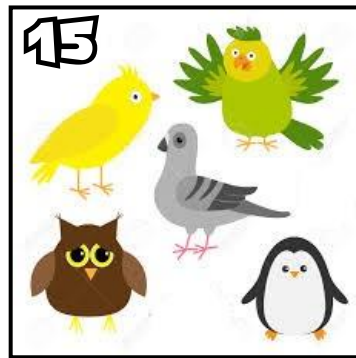

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ואם פרוח יפרח" (יג,ב)

טמונות בהפטרה

